

KUML

1967

KUML

ÅRBOG FOR JYSK ARKÆOLOGISK SELSKAB

1967

With Summaries in English
Mit deutschen Zusammenfassungen

UNIVERSITETSFORLAGET I ÅRHUS

1968

Omslag:

Flintdolk fra Roun Hedegaard

Redaktion:

OLE KLINDT-JENSEN OG POUL KJÆRUM

Copyright 1968

by

Jysk Arkæologisk Selskab

Printed in Denmark

by

Aarhus Stiftsbogtrykkerie A/S

INDHOLD/CONTENTS

<i>Henrik Thrane: En bronzealderhøj ved Vesterlund</i>	7
Ein bronzezeitlicher Grabhügel bei Vesterlund, Jütland	32
<i>H. Hellmuth Andersen og Poul Kjærum: Senneolitiske gravanlæg i Tønning skov</i>	37
Spätneolithische Gräber in Tønning skov	58
<i>R. og E. Blankholm, Søren H. Andersen: Stallerupholm</i>	61
Stallerupholm	109
<i>Märta Strömberg: Undersökningarna rörande Hagestad i Skåne</i>	117
Untersuchungen in Hagestad, Schonen	122
<i>Robert Thomsen: Undersøgelse af jernalderslagger og jerngenstande fra Hagestad i Skåne</i>	124
Untersuchungen von eisenzeitlichen Schlacken und Eisengegenständen aus Hagestad	142
<i>Ole Klindt-Jensen: Hoved og hove</i>	143
Kopf und Hufe	147
Mindre Meddelelser	
<i>Ole Christensen: Skeletfundet ved Vædebro</i>	151
<i>Per Lysdahl Jensen: En brændtbenskiste fra Langtved</i>	157
<i>Niels Thomsen: To jernalderildbukke</i>	161
<i>Niels Thomsen: En stensat brønd?</i>	162

EN STENSAT BRØND?

Af NIELS THOMSEN

På en svag østskråning ned mod Præstegårdsbækken i Esbjergs østlige udkant fandt Esbjerg Museum i september 1966 en svær stensætning (fig. 1). Den var ca. 90 cm. dyb, omhyggeligt bygget af ret kraftige sten. Forneden var den sat i en nærmest femkantet form, ca. 80×70 cm. stor, mens den øverste kant målte ca. 200×180 cm.

En datering af stensætningen voldte ingen vanskeligheder, 2 af de store sten i fordybningens næsten lodrette sider viste sig nemlig at være underliggere fra drejekværne af yngre jernalders type, og øverst, formentlig forskubbede ved pløjning, 2 halve overliggere.

Dette, sammenholdt med, at der i hullets bund fandtes skår af et ca. 15 cm. højt ældre germanertids lerkar, skulle med nogenlunde sikkerhed placere fundet til ca. 400–500 e. K. (fig. 2).

Derimod kniber det med at finde en fulgyldig forklaring på, hvad det mærkelige anlæg har været brugt til.

En grav er det næppe. Selv om vi jo ikke kender alt for meget til den tids gravskikke, tyder stensætningens form og størrelse ikke på noget sådant, og da heller ikke fundstedet, lavt på skråningen nær overgangen mellem mark og eng.

Derimod har der været peget på ligheden med de svære, stensatte sivebrønde, der kendes i forbindelse med hustomter fra ældre romersk jernalder i Vestervig [1]. Men også denne mulighed må falde på, at der ikke kunne påvises noget tilløb, hverken en gravet rende, eller som i Vestervig en stensat kanal. Endelig

mangler da også de nødvendige bopladsrester i umiddelbar nærhed af fundstedet. Der kendes ellers adskillige bopladslag både fra ældre romersk jernalder og ældre germansk jernalder på skråningerne langs den iøvrigt nu sløjfede Præstegårdsbæk. Men altså ikke lige her, selv om markerne ovenfor nok må siges at være »under mistanke«, og bør ses efter inden snarlig byggemodning [2].

Tilbage er den mulighed, at det ganske enkelt er en brønd til opsamling af overfladevand, vi har fundet. Tanken var ret naturligt fremme straks, da sten-sætningen lå blottet, men da det umiddelbart syntes urimeligt at anlægge en brønd et halvt hundrede meter fra et vandløb, må andre meninger og forslag vejes mod dette første indtryk.

Men, brønd eller ikke, var det en god ting at finde, nok værd at flytte hjem i museets have, hvor den nu kan beses – hvis nogen skulle få en god ide om dens rette brug.

NOTER

1. Skalk 1963/3.
2. I maj 1968 konstateredes i forbindelse med byggeri bopladsrester med lerkarskår fra ældre germansk jernalder på skråningerne oven for fundstedet.

